

Konsul, industriman, donator och politiker

Konsul Nils Persson

Helsingborgs Kopparverks AB

I år uppmärksammar vi Nils Persson - en legendarisk konsul som dog för 100 år sedan. Konsul Persson intresserade sig för stadens industriella utveckling och kan ses som pionjär inom den svenska kemiska industrin.

Nils Persson föddes 1836 i Allerum som son till hemmansägare Per Jönsson och hans hustru Gunilla, f. Hallberg. Vid 15 års ålder började han sin köpmannakarriär som bodbetjänt hos sin morbror och 1860 öppnade han en egen diversehandel. Verksamheten utökades snart med importerad guano som fick stor betydelse för Perssons verksamhet som affärs- och industriman. År 1872 startade han en guano- och svavelsyrafabrik på söder i Helsingborg och för att utvidga denna grundades 1875 Skånska Superfosfat- och Svavelsyrefabrikations AB "Fosfaten". 1886 införskaffades brytningsrättigheter till svavelkisfyndigheter i Sulitelma, Norge. För att kunna framställa koppar av gruvmalmen grundade Persson år 1900 Helsingborgs Kopparverks AB och produktionen kom igång två år senare. Kopparverket lokaliserades söder om Helsingborg där Kemira Kemi idag är beläget.

1863 gifte sig Nils med Brynhilda (Hilda) Sandberg. Makarna fick elva barn, fyra döttrar och sju söner, varav dr Martha Persson Henning och Ivar Persson Henning kanske är de mest kända. 1864 köpte familjen Gamlegård och bodde där fram till 1884 då de flyttade till f.d. Essenska villan på Södergatan.

Nils Persson har en gedigen meritlista när det gäller affärer, industrier och politiska uppdrag. Han engagerade sig i det politiska livet och var kommunalpolitiker i Helsingborg från år 1867, ordf. i stadsfullmäktige 1897–1903, ordf. i drätselkammaren 1894–1903, ordf. i hamndirektionen 1904–1908 och riksdagsman 1899–1903.

Privat ansågs Persson som generös och givmild. Makarna Persson var kända för stora

donationer till behövande som till exempel "Pauvres Hontoux" och fonden för "Gamla tjänare och tjänarinnor". De skänkte även år 1905 mark för anläggandet av Donationskyrkogården och 1906 för ordnande av brunnsdrickning i Helsan. Persson understödde också S. A. Andrées och Otto Nordenskjölds expeditioner.

I likhet med många av den tidens stora industrimän saknade Persson högre teoretisk utbildning. Han kan snarare ses som en självlärd entreprenör som var duktig på att knyta forskare till sina företag och att anställa personal med rätt kompetens.

Perssons verksamhet riktade sig inte bara mot den kemiska industrin. År 1873 startade Persson Helsingborgs Ångtegelbruk AB och året därpå startades produktionen av det röda "Helsingborgsteglet".

1873 startades även vin- och spritfirman Persson & Cronzell AB. År 1885 grundade Persson Skromberga stenkols- och lerindustri AB sedan han funnit att leran som togs i samband med stenkolsbrytningen var utmärkt till olika sorters lergods.

När greve Fredrik A. Posse 1890 förvärvat Decauvillejärnvägen från Parisutställningen skänkte konsul Persson mark för banans framdragande till Ramlösa brunn. Tillsammans med konsul Petter Olsson gick han i spetsen för att anlägga sockerbruket i Helsingborg. De båda konsulerna deltog i grundandet av flera andra Helsingborgsföretag och dominerade under ett par decennier helt den industriella utvecklingen och bidrog till att förvandla Helsingborg från småstad till storstad. ■

Källor: Helsingborgs Stadslexikon, Riksarkivet

...det röda "Helsingborgsteglet"...

Konsul Nils Persson som stadsfullmäktiges ordförande.

1876 Fosfaten från sydväst, superfosfatfabriken till vänster och svavelsyrafabriken till höger.

1894 Fosfaten, fosforsyrafabriken till vänster, till höger syns hus från Gasverksgatan.

Konsul Perssons villa, även känd under sitt ursprungliga namn Essenska villan, Nils bodde här från 1884 fram till sin död 1916.

Matsalen i Konsul Perssons villa.

Full fart framåt med E-prize

2014 utsågs Kemira Kemi till vinnare av E-prize i kategorin storföretag. Priset visar att Kemira framgångsrikt tar ett helhetsgrepp på energiarbetet.

”Med en bred samverkan mellan verksamheterna och alla led i produktionen utnyttjar man varandras behov och överskott”, lyder motivering. Bakom E-prize står E.ON i samarbete med Veckans Affärer. I juryn sitter bland andra Energimyndigheten, Green Peace och Svenskt Näringsliv.

Alltifrån privatpersoner och organisationer till företag, universitet och politiska organisationer har visat stort intresse för E-prize. Här är några exempel: Finansmarknads- och konsumentminister Per Bolund, Miljöpartiet, har besökt oss för att höra hur man kan bidra till att underlätta det arbete som sker. Detta följdes av ett lokalt besök av Miljöpartiet som fick

höra hur industrin genom arbete med industriell symbios kan bli mer konkurrenskraftigt samtidigt som miljöpåverkan minskar.

University of Cambridge och Imperial College besökte oss under sommaren för att få veta hur industriell symbios i Helsingborg vuxit fram.

Under Almedalsveckan 2015 höll Adam Jomaa, industriparcschef på Kemira Kemi, ett föredrag på E.ONs och Veckans affärers seminarium ”Hur tacklar vi framtidens klimat- och energiotmaningar?”

Flera organisationer, bland andra Nordvästa Skånes Senioruniversitet, har besökt oss och vi har blivit inbjudna som gästföreläsare till Lunds universitet och till olika seminarium.

Jonas Carlehed, Adam Jomaa, Staffan Laestadius, Karin Jarl Månsson och Anna Denell tillsammans med Ulf Skarin, Veckans Affärers chefredaktör vid Almedalsveckan 2015. Foto: Anette Persson

Ett mer långväga intresse för vår vinst av E-prize kom från en av Kinas största dagstidningar som gjorde en artikel om miljövänlig industriutveckling.

I december var vi inbjudna att tala om vårt energiarbete och industriell symbios på en sidokonferens till klimattoppmötet i Paris. Själva priset innebar också att vi satt med i juryn inför 2015 års E-prize som gick till Volvo Cars. ■

▶▶▶ Vill du veta mer om vad som händer på industriparken? Besök oss på www.industrypark.se

Förnyat avtal för restvärme

Kemira Kemis energisamarbete med Öresundskraft, som påbörjades för över 40 år sedan när Kemira började leverera restvärme från tillverkningen av svavelsyra, fortsätter.

Enligt ett förnyat avtal kommer Kemira att fortsätta leverera restvärme till Öresundskrafts fjärrvärmenät fram till 2025. ”Samvärme Helsingborg” kallas samarbetet som har pågått sedan 1974. Utöver den positiva affärsnyttan har koldioxidutsläppen minskat med cirka 1,6 miljoner ton sedan starten.

- Genom att vår restvärme tas tillvara i fjärrvärmenätet kan utsläppen i regionen minskas vilket bidrar till en hållbar utveckling. 96 procent av fjärrvärmen i Helsingborg utgörs av återvunnen energi från industrier, restavfall och processat avloppsvatten. Bara restvärmen från Kemira motsvarar uppvärmning av cirka 20 000 villor, vilket är cirka en tredjedel av användningen i Helsingborgs fjärrvärmenät, berättar Adam Jomaa, industriparcschef på Kemira Kemi.

Vid Kemiras tillverkning av svavelsyra bildas stora mängder värmeenergi som används för att försörja andra tillverkningsprocesser inom industriområdet. De företag som finns etablerade på industriparken kan också an-

vända den återvunna energin. En del av värmeenergin säljs vidare till Öresundskraft, som restvärme, en miljövänlig produkt som Kemira levererar i en ledning direkt från anläggningen i Helsingborg. Från Öresundskraft går värmeenergin ut till alla fjärrvärmekunder i Helsingborg och Landskrona. Sedan i höstas är även fjärrvärmenäten i Helsingborg, Landskrona, Lund, Eslöv och Lomma ihopkopplade. Det gör att produktionen kan optimeras och att mer restvärme kan återvinnas.

- Den återvunna restvärmen från Kemiras svavelsyratillverkning är viktig för hela regionen. Den ger möjlighet för företagen på industriparken att sänka sina koldioxidutsläpp och den förser Helsingborg och flera närliggande städer i regionen med klimatsmart och prisvärd fjärrvärme. Vi är stolta över vårt samarbete med Öresundskraft. Affärs- och miljönyttan står ständigt i fokus och det är en viktig del av den industriella symbiosen i Helsingborg, säger Adam Jomaa. ■

Dialogmöte

Stadsbyggnadsförvaltningen visade pågående projekt på ett välbesökt Dialoggruppsmöte. Punkterna nedan summerar hur framtiden kan se ut för Helsingborg och SoSo-området.

- 1. Stadsplan 2017** Målet är att underlätta Helsingborgs fysiska utveckling och möjliggöra en hållbar och attraktiv stad med livskvalitet för 40 000 nya invånare - totalt för 175 000 kommuninvånare.
- 2. Trafikplan** Tre delar: Åtgärdsplan, Trafik-karta och Rullande trafikplanering.
- 3. Handlingsplan Grönstruktur** Grönstrukturprogrammet ska kartlägga, hitta utvecklingspotential samt ta fram planeringsunderlag för Planeringen, Miatorp, Lussebäcken, Högastan.
- 4. Pågående detaljplaneprocesser** Detaljplaner de senaste 10 åren samt pågående detaljplaneprocesser.
- 5. Helsingborgsexpressen** Ett spårvägslikt stadsbusskoncept (BRT) med hög kapacitet, snabbhet, bekvämlighet, enkelhet och image. ■

Läs mer:

<http://sosohelsingborg.se/dialoggruppsmote-29-mars-2016>

Ansvarig utgivare: Lennart Albertsson, vd Kemira Kemi AB

Industry Park of Sweden
Industrigatan 70, Box 902
251 09 Helsingborg, Tel: 042-17 10 00
www.industrypark.se

Kemira
Where water
meets chemistry™

Kemira Kemi AB
Industrigatan 83, Box 902
251 09 Helsingborg, Tel: 042-17 10 00
www.kemira.se

Kontakta oss gärna för en dialog på e-post: info@industrypark.se eller kemirakemi@kemira.com